

УДК 371.321

Барладим В.М., виконуючий обов'язки завідувача відділу кадрів Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

Інформаційно-комунікаційні технології в освіті дітей з порушеннями слуху: порівняльний аналіз досвіду України і Росії

В сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології набувають все більшої популярності в різних сферах діяльності людини. Щодо доцільності та необхідності їх використання написано безліч наукових праць в тому числі і праці в галузі освіти. В рій відбуваються значні зміни: пропонується новий зміст, постає питання компетентності педагога, його кваліфікаційного рівня та готовності використовувати сучасні інформаційні технології під час навчально-виховного процесу.[4]

Широке використання інформаційних технологій в педагогічній практиці дозволяє розширити доступ учнів до інформації, задовольнити їх індивідуальні потреби, підвищити мотивацію до навчання, активізувати використання отриманих знань в різних сферах життя, спонукати їх до самостійної творчої роботи, створити психологічно комфортні умови для виконання завдань та реалізації власних ідей.

Використання інформаційних освітніх мереж та інформаційних технологій є важливою тенденцією розвитку сучасної освіти. Оснащення навчально-виховних закладів інформаційно-технічними засобами, створення навчального програмного забезпечення, підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які могли б використовувати сучасні засоби навчання, є пріоритетними завданнями освітнього середовища.

На сьогодні активно проводиться комп'ютеризація та інформатизація в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.[2] Педагоги все частіше користуються Інтернет-мережами для взаємодії з учнями, завдяки чому реалізується безперервне дистанційне навчання. Слід звернути увагу на те, що існують певні категорії дітей, для яких таке навчання є чи не єдиною можливістю отримати повноцінну освіту. І якщо масові школи більш-менш забезпечені сучасними інформаційно-технологічними засобами, електронними посібниками та сучасними програмними продуктами з різних навчальних дисциплін, то в спеціальних

навчальних закладах спостерігаються певні ускладнення щодо забезпечення новітніми засобами освіти та щодо використання вже існуючих освітніх засобів.

Слід зазначити, що спеціальні загальноосвітні заклади, наприклад, школи для дітей з вадами слуху, мають свою специфіку роботи. І використання специфічних технічних засобів – є важливою умовою для успішного та результативного корекційно-розвиваючого навчання.

На даний момент спеціальні загальноосвітні школи для дітей з порушеннями слуху мають в арсеналі звукопідсилювальну апаратуру колективного користування та індивідуальні слухові цифрові апарати, спеціальні комп'ютерні програми «Живий звук», «Видима мова», «Світ звуків» , що допомагають дітям оволодіти навичками усного мовлення. Однак, далеко не кожен заклад забезпечений мультимедійними інтерактивними дошками та існує проблема спеціального методичного забезпечення. Викладачі загальних дисциплін найчастіше не мають спеціальної дефектологічної освіти та вимушені самостійно адаптувати програмний матеріал для певної категорії дітей. Навіть, якщо школа-інтернат отримує шефську підтримку, забезпечити всі класні кімнати необхідними технічними засобами не вдається.

В порівнянні з Україною, Росія на державному рівні проводить дослідження та створює спеціальні програмні продукти та технічні засоби [1], в навчальні програми студентів ВНЗ вводяться дисципліни щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в педагогічній практиці, розробляються методичні рекомендації та створюються методичні посібники щодо використання ІКТ в корекційно-розвиваючому навчанні дітей з особливими потребами, адаптовані для певної групи дітей електронні підручники.

Враховуючи, що використання інформаційних технологій в процесі корекційного навчання дитини з сенсорними порушеннями надає певні переваги (засобами телекомунікації збагачують і урізноманітнюють наочні матеріали, збільшується кількість тренувальних завдань, підвищується мотивація навчання тощо), доцільно використовувати ІКТ протягом всього навчального процесу.

Отже, для реалізації результативного використання інформаційно-комунікаційних технологій в галузі спеціальної освіти дітей з вадами слуху необхідно, спираючись на іноземний досвід, існуючі традиції та тенденції сучасної української спеціальної освіти, враховуючи своєрідність мовленнєвого та розумового

розвитку, формування когнітивних процесів, певні ускладнення в отриманні інформації та інше, необхідно створювати сучасні інформаційні освітні продукти, поповнювати та оновлювати матеріально-технічну базу спеціальних загальноосвітніх закладів освіти. Бажано проводити курси підвищення кваліфікації та курси комп'ютерної грамотності для вчителів, де вони могли б ознайомитись з сучасними інформаційними засобами і отримати навички користування ними, для подальшого їх використання в роботі. Також актуальною є розробка навчальних дисциплін для студентів ВНЗ щодо використання сучасних технічних засобів та інформаційних технологій в освіті осіб з порушеннями слуху, що дозволить підвищити рівень професійної компетентності молодих спеціалістів.

Література:

1. Аграновский А.В. Контроль произношения глухих и слабослышащих детей/А.В. Аграновский, Д.А. Леднов, И.А. Карпов // XI Международная конференция-выставка "Информационные технологии в образовании" ("ИТО-2001"), Ростов-на-Дону [Електронний ресурс] Режим доступа: http://www.ict.edu.ru/vconf/index.php?a=vconf&c=getForm&d=light&id_sec=116&id_thesis=4043&r=thesisDesc
2. Дементієвська Н.П. Організація навчальної діяльності учнів з допрофільної підготовки у комп'ютерно орієнтованому середовищі/Н.П. Дементієвська// Інформаційні технології і засоби навчання. 2011. №6 (26) [Електронне видання].Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/579>
3. Никольский Н.С. Использование мультимедиа технологий на уроке информатики в школе глухих/Н.С. Никольский// (сайт Фестиваль педагогических идей «Открытый урок») [Електронний ресурс] Режим доступа: <http://festival.1september.ru/articles/502890/>
4. Попенко О.М. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутнього вчителя початкових класів./О.М. Попенко// Наукові записки НДУ ім. Гоголя Психолого-педагогічні науки. – 2011. - № 7 .стор. 101-105.
5. Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. Санкт-Петербург [Електронний ресурс] Режим доступа: <http://www.herzen.spb.ru/main/innovation/publications/1221469775>
6. Хохліна О.П. Психологічні засади проведення корекційної роботи з дітьми, що мають порушення психофізичного розвитку./О.П. Хохліна// Проблеми освіти:

Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорт
України. – К., 2011. – Вип. 67. – 160 с. Стор.70-81